

Kā ietaupīt? Daži vērtīgi padomi jauniešiem

Turpinot tēmu par patstāvīgas finanšu dzīves sākšanu, piedāvājam dažus noderīgus padomus par taupīšanu, kurus sniedz paši studenti.

Ieviesiet savu finanšu dienasgrāmatu, kurā pierakstiet visus tēriņus

Tas nemaz nav sarežģīti, un jūs pie šīs rutīnas ātri pieradīsiet – ik dienu krājiet čekus par pirkumiem un vakarā vai ik pēc pāris dienām pierakstiet izdevumus. Es lietoju aplikāciju *AndroMoney* savā viedtālrunī, taču var izmantot arī visvienkāršāko *Excel* tabulu, kas dos iespēju visas summas ērti saskaitīt arī dažādos griezumos.

Atlieciet naudu obligātajiem maksājumiem

Ja ar naudu pārtikai var dažādi variēt un izdevumus ēšanai samazināt, kādu laiku mēlojoties ar lētākiem produktiem un vienkāršākiem kārumiem, tad rēķini par elektrību, mobilajiem sakariem u. tml. ir nepielūdzami.

Regulāros rēķinus apmaksājiet, tikko tie saņemti

Tad zināsiet, ka obligātie maksājumi ir veikti, un varēsiet brīvi rīkoties ar to naudu, kas paliek pāri.

Atrodiet sev pieņemamāko norēķinu veidu

Ir cilvēki, kuriem grūti sekot saviem tēriņiem, izmantojot **maksājumu karti** un neredzot pastāvīgi, cik naudas kontā vēl atlicis. Taču tikpat daudzi nespēj iedomāties ikdienu bez kartes, jo skaidrai naudai ir spēja plūst kā smiltīm caur pirkstiem. Tāpat pamatotas ir bailes, ka naudu var nozagt, maku kaut kur var aizmirst u. tml. Katram rūpīgi jāizsver, kura metode ir visērtākā un drošākā tieši viņam.

Izvērtējiet, kur iepirkties

Kioskos cenas ir krietni augstākas nekā veikalā. Sensenais padoms neiet uz veikalu izsalkušam ir tik ļoti pamatots! Ar tukšu vēderu lieks kārums grozā nonāk it kā pats ar savām kājām.

Gatavojiet mājās

Ja diena nav pārāk gara un var iztikt bez pusdienām kafejnīcā, labāk izvēlieties gatavot mājās. Lieliski, ja ir iespēja dienas maltītēm ņemt ēdienu līdzī no mājām. Ir gan darba vietas, gan mācību iestādes, kurās pieejamas mikroviļņu krāsnis, lai uzsildītu līdzpaņemto. Nereti studenti neiedomājas, ka dārgo kafejnīcas tēju var aizstāt ar termosā līdzī paņemtu savu mīļāko karsto dzērienu un omulīgi malkot to, piemēram, studentu pašpārvaldes telpās.

Pēc iespējas mērojiet ceļu uz skolu vai darbu ar kājām

Dubults ieguvums – gan ietaupījums finansiāli, gan garantija labākai fiziskajai pašsajūtai. Ja tomēr ceļš līdz mērķim ir pārāk tāls, iespējams, var kombinēt, piemēram, divu sabiedrisko transportlīdzekļu vietā izmantot vienu, bet otra maršrutu iet kājām. Vienmēr, protams, var braukt arī ar velosipēdu.

Atklājiet sevī tirgotāju

Ja mājās sakrājušās vairs nevajadzīgas, bet labas lietas, nemetiet tās ārā un arī nekrājiet skapja tālākajos kaktos. Piedāvājiet tās kādā no daudzajām grupām, piemēram, *Facebook*. Varbūt jūs jau sen izlasītās mācību grāmatas noderēs kādam studentam no jaunākiem kursiem. Iespējams, varat tikt pie kāda izdevīga vai vienkārši interesanta mantu maiņas darījuma.

Organizējiet izklaides paši

Izklaide daudziem ir klupšanas akmens. Nereti tās dēļ nākas pārtikt no sausiem kartupeļiem – to ir piedzīvojis vai ikviens no mums. Ierobežojiet dārgus atpūtas vakarus kinoteātrī vai Vecrīgas naktsklubos. Rīkojiet paši savas ballītes un filmu vakarus. Pulcējiet draugus un draugu draugus interesantās vietās uz piknikiem un spēļu turnīriem. Izmantojiet savu pažiņu brīnišķīgos talantus un organizējiet tematiskus pasākumus. Uzkodas sagatavojiet paši vai visi kopā – arī tā var būt jautra atrakcija. Jebkurā gadījumā – ar foršiem cilvēkiem kopā pavadīts laiks ir zelta vērts.

Piedalieties konkursos un loterijās

Aktīva piedalīšanās konkursos un izlozēs agri vai vēlu ikvienam vainagojas panākumiem. Lielākas vai mazāk vērtīgas balvas – tas vienmēr ir ieguvums. Iespējas bez maksas apmeklēt teātra izrādi vai koncertu, baudīt skaistumkopšanas procedūras u. tml. – tas ir tā vērts, īpaši, ja piedalīšanās neprasa papildu ieguldījumus. Svarīgākais ir pacietība un neatlaidība.

Sabīne Kleinhofa-Prūse,

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes studente.